

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Beneficiorum Ecclesiasticorum Natvra, Ereptione, Qvalitatibvs Ad Ea Obtinenda Requisitis ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

465. Quotuplices sint decimæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74477)

præscripserint isti regulares. Bass. *ibid.* citans Azor. *ubi ante cit. q. 13.* & Fagund. *loc. cit.*

7. Sextò, quæ offeruntur Clerico rem divinam facienti in aliqua parochia de jure, vel etiam de ordinariè ferè & communiter recepta consuetudine spectant ad parochum, seu Rectorem illius Ecclesiæ, in qua celebrat; vel ad alium Sacerdotem, ad cujus jurisdictionem altare spectat, modò non tradantur isti Sacerdoti tanquam stipendium sui laboris; tunc enim ad illum spectant. Bass. *l. cit. ibidem* citans Regin. *l. 19. n. 85.* & Azor. *d. q. 13. Barb. n. 28.* citans Carat. *ubi ante. c. 13.* qui tamen *ibidem in fine* ait: oblationes, quæ fiunt in missa de sponso, quæ celebratur à parochio in aliena parochia, cedunt celebranti, cum ejus contemplatione dentur. De cetero in his omnibus servanda consuetudo, siquæ in quibusdam locis est alia legitime præscripta. Bass. remittens ad Suar. *tom. 1. de relig. tr. 2. c. 7.* Filiuc. *tr. 27. p. 2. n. 139.* Illarianum, Socinum. &c.

8. Porrò quod dictum hucusque fuit, spectare istiusmodi oblationes ad parochum, id limitandum juxta paulò ante insinuata, ut id solum locum habeat, dum oblationes in Ecclesiis, Sacellis, vel ad imagines factæ ex piorum offerentium voluntate non destinantur ad certum usum, puta pro missis legendis, fabrica, vel ornamentis; solum enim in dubio, seu ubi talis certa destinatio offerentis non accessit, aut de ea non constat expresse, vel adnuculariter aut conjecturaliter, spectant ad parochum, aliàs dicta voluntas præcisè servari debet, ut pote cuicunque dispositioni juris prævalens. Card. Luc. *d. 19. de decim. n. 9.* Barb. *num. 30.* citans Matzsch. & Riccium, *ubi ante.*

9. Præterea in specie quo ad oblationes factas imagini alicui, hoc ipsum ulterius sic limitandum, ut procedat in oblationibus modicis; non verò in magnis, seu etiam in minutis, quæ tamen ob nimiam frequentiam magnæ quoque dici merentur; eò quòd talis quantitas vel frequentia oblationum concursusque populi verisimiliùs præferat voluntatem devotorum offerentium ea potius in fabricam, ornamentum vel dotem Capellæ, vel Ecclesiæ, in qua sita imago, vel ut nova construatur illius honori Ecclesiæ; uti praxis docet, dum ex talibus initiis sumptuosissimæ surrexerint Ecclesiæ, quàm ad impinguandum Rectorem Ecclesiæ, aut donandum ea Episcopo, atque ita supradicta regula adjudicans eas oblationes parochio non est generalis determinata, ut præcludat super his Ordinarii arbitrium, ita bene regulatum, ut in eodem loco imaginis nova construatur Ecclesiæ. Card. de Luc. *de paroch. d. 32. n. 5. de jurep. d. 12. n. 10. de decimis, d. 19. n. 9. & seq.* ubi tamen *num. 11.* hæc restringit ad imagines de novo repertas, aut etiam ad antiquas, ad quas ob recenter facta quædam miracula vera vel opinata populus incipit concurrere: si enim, ut inquit *num. 13.* agatur de antiquis Ecclesiis, vel imaginibus, ad quas ex longa jam consuetudine à pluribus annis populus cum elemosynis vel oblationibus annuatim solet concurrere, tunc istas oblationes & elemosynas adhuc spectare ad parochum seu Rectorem tanquam fructus, si ex eo longo usu sint quasi certæ & uniformes: de cetero tamen parochus non habeat intentionem fundatam ad effectum, ut tunc eas oblationes convertat in proprium, dum impendi debeant in usum à largientibus destinatum; adhuc tamen administratio earundem, dum in certum

usum eroganda sunt, spectabit ad solum parochum. Barb. *ibidem* citans Abb. *in c. pastoralis. de his, que sunt à Pralat. n. 2.* Ferret. *conf. 143 num. 4.* Ita tamen, ut prohibendus non sit Episcopus, si ex dispositione juris communis, cum dicatur parochus parochorum, si ex dispositione Trid. *sess. 22. c. 8 & 9.* ut rationes administrationis debeant ei reddi, atque superintendentiam quandam habeat. C. de Luc. *d. 19. de decim. num. 12.* Denique in his omnibus tam quoad punctum administrationis istiusmodi oblationum, quàm quoad jus eas percipiendi, & in tota hac oblationum materia plurimum admittenda & observanda est consuetudo legitima & præscripta, si quæ est in diversis locis diversa. Barb. *loc. cit. n. 31.* citans Riccium, *ubi supra n. 9.* Gratian. *discep. for. c. 395 n. 25.* Bass. *l. cit.* remittens ad Suar. *ubi supra c. 7.* Filiuc. *tr. 27. p. 2. nu. 139.* Socinum *de oblat. l. 18. n. 17. 18. & 26.*

Quæstio 464. Quid sint decima?

Respondeo: decima, de quibus jus canonicum *l. 3 tit 30.* sunt pars decima fructuum, debita ministris Ecclesiæ ob ministerium spirituale. Bass. *v. decima. n. 1.* & jus decimandi est jus ab Ecclesia concessum ob ministracionem divinorum percipiendi & exigendi decimam partem fructuum. Ita ferè Barb. *de off. parochi. c. 28. num. 5.* ex D. Thom. *2. 2. q. 87. a. 3.* Solet de cetero decima sumi quandoque pro ipso jure percipiendi fructus decimarum, licet ordinariè importet ipsam perceptionem, seu ipsos fructus, qui decimarum nomine capiuntur. Barb. *§. 2. nu. 1.* ex D. Thom. *loc. cit.* & hoc secundo modo acceptum constat esse, quid mere temporale, utpote formaliter consistens in ipsis rebus seu fructibus temporalibus.

Quæstio 465. Quotuplices sint decima?

1. **R**espondeo primò: decima, seu jus decimandi aliud est profanum & merè laicale, ortum ducens ex eo, quòd Domini merè temporales datus prædiis suis in usum fructum, feudum, vel Emphyteusiu loco tributi, pensionis annuæ vel canonis imposuerunt decimam, vel aliam partem fructuum pendendam, aut per speciem collecta seu contributionis indixerunt subditis suis. Card. de Luca *de decim. d. 6. n. 8.* Laym. *Theol. moral. l. 4. tr. 6. c. 2. n. 5.* ex Gregor. Tholos. *in synag. juris. l. 2. c. 20.* Aliæ sunt Ecclesiasticæ, quarum iterum aliæ, quæ nimirum primævam suam institutionem retinentes, Ecclesiæ ministris ob spirituales eorum functiones stipendii loco à fidelibus præstantur, ideoque propriè spirituales & Ecclesiasticæ dicuntur; aliæ verò, quæ à titulo spiritualis officii separata ex concessione Ecclesiæ ob justam causam laicis personis obveniunt, ideoque laicales etiam decimæ appellari solent, longè tamen à prioribus istis laicibus distinctæ. Laym. *loc. cit.* Porrò in dubio, utrum decimæ profanæ sint, an Ecclesiasticæ, secundum primam originem & jus radicale præsumuntur Ecclesiasticæ & spirituales inter Christianos, adeoque intrat consuetus effectus præsumptionis transferendi nimirum onus probandi in adversarium. Laym. *n. 6.* C. de Luc. *l. cit. num. 17.* juxta plures Rotæ decis. ibi citatas, & Bald. *l. 1. consil. 419.* quamvis, ut C. de Luc. *ibid. n. 11. & 12.* ex eo, quòd possunt esse merè profanæ, hæc possibilitas sufficiat ad tollendam vehementem illam juris resistantiam (vi cujus aliàs non sufficit possessio sine

sine titulo legitimo, vel saltem colorato ad maintenancem obtinendam in iudicio possessorio) & ad possessorem manutenendum. Iterum in dubio utrum decima spirituales manserint, an verò à spiritali titulo abstracta, & laicis in perpetuum collata fuerint, pro Ecclesia præsumendum est; quòd enim mutatio, sive alienatio talis acciderit, est factum, idque odiosum Ecclesiæ, quod non præsumi, sed ostendi debet, Laym. cit. num. 6. De cetero terminum decimarum æque competere dicitur merè laicalibus & temporalibus, quàm spiritalibus decimis, ostendit Card. Luc. d. 9. de decim. n. 10.

2. Secundò, decimæ alia sunt prædiales, seu reales; alia personales, alia mixta, juxta Azor. p. 1. l. 7. c. 34. q. 3. Fagund. ad præcept. 5. l. 1. c. 2. num. 1. Castrop. tr. 2. lib. 10. p. 1. n. 2. &c. vel comprehendendo sub prædialibus mixtas (ex eo, quòd sicut fructus agrorum, licet majorem industriam requirant, quàm arborum, sub eadem tamen divisione fructuum prædialium comprehendantur, ita etiam fructus animalium, etsi industriam quoque majorem requirant, dici possunt comprehendi adhuc sub prædialibus) alia sunt prædiales, alia personales. Suar. tom. 1. de relig. tr. 2. l. 1. c. 9. n. 4. Barb. loc. n. 10. juxta l. pecudum. ff. de usu. prædiales dicuntur, quæ debentur ex fructibus prædiorum, v. g. ex agris, arboribus, piscinis, molendinis, locationibus ædium &c. Castrop. l. cit. personales, quæ debentur ex fructibus humanæ industriæ, v. g. ex negotiatione, ludo, bello, venatione, &c. Et quales non sunt acquisitæ per donationem, hæreditatem, aut legatum, cum non dicantur acquisita ex industria hominis. Bass. l. cit. n. 4. Mixta, quæ debentur ex iis, quæ partim ex industria humana, v. g. in pascendis pecoribus adhibita, partim ex natura seu prædio proveniunt, v. g. ex animalium lana, lacte, butyro, &c. quamvis ut dictum revo-centur ad alios hi fructus ad prædiales, & fortè melius cum vix dentur reales seu prædiales, quorum perceptio non dependeat etiam ex industria personæ, ut Barb. n. 9.

Quæstio 465. Quo jure debeantur decima?

Respondeo: tempore legis scriptæ jure divinoposito debebantur decimæ, habito etiam respectu ad quotam seu partem præcisè decimam, tam prædiales quàm mixta, hoc est fructibus terræ & animalium. c. 22. & 23. Exodi. c. 57. Levitici. personales autem etsi solvi poterant, non tamen debebantur, quia de his nihil in dictis capitibus. Barb. l. cit. num. 9. Suar. num. 6. Castrop. num. 3. In lege gratiæ decima spectata in ratione congruæ sustentationis ministrorum Ecclesiæ, debentur jure divino tam naturali quàm positivo; evidens enim ratio naturalis dicitur, oportere stipendium, seu sustentationem exhiberi iis, à quibus accipitur servitium necessarium, qualis est administratio rerum spiritalium & divinarum, quæ ipsa obligatio jure quoque divino positivo exprimitur illis Christi Luc. 10. Dignus est operarius mercede sua. & Paulus ad Cor. 9. Nemo stipendiis suis militavit unquam: & si vobis spiritualia seminavimus, magni non est, si nos carnalia vestra metamus. Nequaquam tamen sub hoc respectu ad quotam nimirum decimam debentur decimæ in lege gratiæ ullo præcepto divino, non naturali; quia quòd sustentatio ditorum ministrorum sit debita, item quòd recognitio divini excellentiæ &

supremi domini (quamvis huic obligationi recognoscendi divini domini per oblationem alicujus partis bonorum in lege gratiæ sit plenè satisfactum per oblationem sacrificii mixtæ, quod solum in istu finem offertur, Castrop. p. 2. n. 2.) per applicationem & oblationem potius decimæ, quàm duodecimæ, vel octavæ, nulla ratio naturalis evincit, cum nec in lege naturæ fuerit obligatio solvendi præcisè decimam; quòd enim Abraham obrulerit decimas Melchisedecho, id spontaneu fuit: quòd Jacob Genes. 28. Deo promiserit decimas cunctorum, ex voto fuit. Neque jure positivo; quia nullum hac de re præceptum à Christo latum, vel ab Apostolis promulgatum ostendi potest; lex autem antiqua de decimis & generaliter omnia præcepta tam ceremonialia quàm judicialia, juxta Paulum ad Gal. 3. & D. Thom. 1. 2. q. 108. a. 1. vivente Christo cessarunt. Adde, quòd Ecclesia uti & consuetudo eximat aliquos ab obligatione solvendi decimas, quòd fieri non possit, si esset obligatio juris divini. Debentur tamen decimæ tam personales quàm prædiales sub dicta ratione jure Ecclesiastico, ut constat ex toto titulo de decimis. & Trid. sess. 25. c. 12. quamvis ex consuetudine toto ferè orbe Christiano legitime præscripta decimæ personales non solvantur; eò quòd ministris Ecclesiæ aliunde provisum sit. Bass. l. c. n. 4. citans Regiu. Nav. Castrop. p. 6. n. 10. citans Abb. in c. cum homines h. s. n. 5. Sa. v. decima. n. 1. Valent. d. 6. q. 5. p. 3. Suar. &c. Hanc autem quotam seu decimam partem justè taxavit Ecclesia, tum ob imitationem legis scriptæ, tum ne fideles minus gratos se ostenderent, utpote majora beneficia accipientes à ministris suis. Bass. loc. cit. Castrop. loc. cit. num. 5. & quidem specialiter quoad decimas personales, ut fideles novæ legis se gratiores exhibeant ministris suis ob majora ab iis accepta beneficia, ac præcipuè quia multæ familiæ, civitates & res publ. nullum agrum habent aut pecora, ex quibus prædiales decimas solverent. Castrop. l. cit. n. 5. citans Less. cit. c. 39. du. 2. & Suar. ubi ante c. 41.

Quæstio 467. Ex quibus rebus solvenda decima personales, ubi ea adhuc sunt in usu?

Respondeo primò: de jure communi non debentur hæ decimæ ex bonis adventitiis, puta, quæ donatione, legato, hæreditate, simili ve titulo obveniunt. Castrop. l. c. p. 6. n. 3. citans Innoc. in c. non est. n. 2. Suar. l. cit. c. 31. n. 6. Valent. ro. 3. d. 6. q. 5. p. 3. Bonac. &c. Barb. de off. paroch. c. 28. n. 26. citans Sylv. in sum. v. decimæ. n. 12. Monet. de decim. c. 4. n. 37. Rebuff. &c. contra Azor. l. cit. c. 15. q. 8. quatenus hic cum Gl. in c. decima 16. q. 5. apud Barb. n. 27. tenet, deberi decimas hæreditatis provenientis ab intestato; non verò provenientis ex testamento. Item quatenus is ibid. cum Sylv. & Gl. in c. pastoralis. apud Barb. l. cit. tenet solvendas decimas ex hæreditate ab hærede extraneo; non verò à filio hærede; Item quatenus ibid. ut Castrop. cit. n. 2. tenet, solvendas ex rebus nobilibus hæreditatis, secus de immobilibus, Ratio autem nostræ responsionis est, quòd decimæ non solvantur, nisi ex fructibus à terra vel hominis ministerio productis; jam verò res legata, donata hæreditaria, non sunt fructus ex terra seu prædio, nec fructus personæ ex ejus actione, industria, labore provenientes. Unde etiam ipsa persona legatarii, donatarii &c. non tam propriè talia